

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Факультет соціології і права
Кафедра філософії**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 5 від «05» березня 2026 р.)

Ф-КАТАЛОГ
ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ЦИКЛУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
для здобувачів ступеня доктора філософії
за освітньою програмою «Соціальна робота»
за спеціальністю І 10 Соціальна робота та консультування

УХВАЛЕНО:

Вченою радою ФСП
КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 9 від 26 лютого 2026 р.)

Київ 2026

Розробники Ф-каталогу

Кальченко Лариса Володимирівна, доцент, доктор пед. наук, професор кафедри філософії ФСП

Костроміна Ганна Михайлівна, доцент, канд.філос.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Руденко Тамара Петрівна, доцент, канд.філос.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Тимошенко Наталія Євгенівна, доцент, канд.пед.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Школяр Лілія Володимирівна, доцент, канд.пед.наук, доцент кафедри філософії ФСП

Ф-каталог розглянуто та погоджено на засіданні кафедри філософії, протокол № 13 від 20.02.2026 р.

Правила користування каталогом

Каталог є систематизованим анотованим переліком навчальних дисциплін, які відносяться до вибіркової складової освітніх програм для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Формування Каталогів відповідає принципам альтернативності, змагальності та студентоцентризму.

Навчальні дисципліни Каталогів спрямовані на формування результатів навчання для набуття, як правило, спеціальних (фахових) компетентностей. Зміст вибіркового навчального дисциплін враховує вимоги до актуальності, наукоємності, практичної спрямованості та РВО.

У Каталогі надається короткий опис кожної навчальної дисципліни (анотація), вказуються пререквізити (вимоги до початку вивчення дисципліни) і результати навчання дисципліни, обсяг в кредитах ЄКТС, кафедра яка забезпечує викладання та інше.

Обсяг вибіркового навчального дисциплін становить не менше 25% загального обсягу відповідної освітньої програми за якою навчається здобувач на відповідному рівні вищої освіти (далі – РВО).

Зміст конкретної вибіркової навчальної дисципліни визначає її силабус – робоча програма навчальної дисципліни.

Вибіркові навчальні дисципліни надають можливість здобувачу:

- побудувати індивідуальну траєкторію навчання;
- ознайомитися з сучасним рівнем наукових досліджень у відповідній галузі знань;
- поглибити професійну підготовку в межах обраної спеціальності та освітньої програми;
- здобути додаткові результати навчання.

Здобувач обирає дисципліни відповідно до навчального плану, за яким він навчається, що визначає кількість і обсяг навчальних дисциплін вільного вибору здобувача для конкретного семестру. При цьому здобувач має право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших освітніх програм, за погодженням із завідувачем відповідної випускової кафедри.

У навчальному плані окрім обсягів та семестрів вивчення вибіркового дисциплін, як правило, зазначають Каталоги з яких обираються дисципліни: фаховий Каталог (далі – Ф-Каталог).

ПРОЦЕДУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВИБОРУ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

Процедурі вибору здобувачами навчальних дисциплін передують їх ознайомлення із порядком, термінами, особливостями запису на вивчення запропонованих навчальних дисциплін та з умовами формування навчальних груп/потоків для вивчення вибіркового навчального дисциплін Ф-Каталогів.

До початку процесу обрання здобувачами навчальних дисциплін:

- науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують викладання навчальних дисциплін ЗУ-Каталогу, за заявкою кураторів академічних груп можуть проводити (у позанавчальний час) для здобувачів презентації запропонованих до вибору дисциплін;
- науково-педагогічні працівники кафедри, що забезпечують викладання навчальних дисциплін Ф-Каталогів, спільно з кураторами академічних груп, можуть проводити (у позанавчальний час) презентації запропонованих до вибору навчальних дисциплін. Також, за потреби, можуть надаватися консультації щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії, реєстрації акаунтів в спеціалізованій інформаційній системі Університету тощо.

Здобувачі ступеня доктора філософії

Вибір дисциплін з Ф-Каталогів аспірантами здійснюється, як правило, на початку весняного семестру першого року навчання (обрані дисципліни вивчатимуться у наступному навчальному році), якщо інше не передбачено особливостями освітньої програми.

Процедура вибору аспірантами навчальних дисциплін з Ф-каталогів реалізується через спеціалізовану інформаційну систему Університету та включає такі етапи:

- 1) Реєстрація аспіранта в спеціалізованій інформаційній системі.
- 2) Здійснення аспірантом вибору дисциплін.
- 3) Підтвердження аспіранту його вибору навчальних дисциплін із Ф-Каталогу.
- 4) Опрацювання результатів вибору дисциплін (фіксація результатів вибору) та передача даних для корекції індивідуальних навчальних планів аспірантів.

У разі неможливості формування навчальної групи/потоків для вивчення певної дисципліни Ф-Каталогу, аспірантам надається можливість або здійснити повторний вибір – приєднавшись до вже сформованих навчальних груп/потоків

(друга хвиля вибору), або опанувати обрану дисципліну індивідуально з використанням змішаної форми навчання та індивідуальних консультацій (можливість надається за обґрунтованою заявою аспіранта та рішенням кафедри, яка забезпечує викладання цієї дисципліни).

Результати вибору здобувачем навчальних дисциплін зазначаються в його індивідуальному навчальному плані в розділі «Обрані дисципліни» відповідно до Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Фінальна інформація стосовно обраних здобувачами дисциплін Ф-Каталогів передається відповідальною особою від навчального підрозділу – адміністратором спеціалізованої інформаційної системи на рівні кафедри та/або факультету, навчально-наукового інституту:

- на кафедрі, за якими закріплено викладання обраних навчальних дисциплін, для формування педагогічного навантаження відповідним науково-педагогічним працівникам;
- до деканату факультету, навчально-наукового інституту для формування розкладу занять.

Здобувач, який знехтував своїм правом вибору, може бути записаний на вивчення навчальних дисциплін, обраних завідувачем випускової кафедри для оптимізації навчальних груп/потоків.

Якщо здобувач із поважної причини не зміг обрати дисципліни вчасно, або виявив помилку щодо свого волевиявлення, він звертається до деканату із заявою для запису на вивчення обраних ним дисциплін, надавши документів, які засвідчують поважність причин.

Заява на зміну вибіркової дисципліни у сформованому індивідуальному навчальному плані має подаватися не пізніше ніж за місяць до початку семестру, в якому викладається ця дисципліна.

Не допускається зміна обраних дисциплін після початку навчального семестру, в якому вони викладаються.

Розклади занять для вивчення обраних навчальних дисциплін Ф-Каталогів формуються деканатом факультету.

Результати вибору здобувачами навчальних дисциплін (бази даних спеціалізованої інформаційної системи Університету, заяви) та розпорядчі документи про формування навчальних груп/потоків зберігаються упродовж усього терміну навчання здобувача за відповідним РВО.

У випадку поновлення, переведення здобувача, допуску до занять після завершення академічної відпустки вибір дисциплін здійснюється відповідно до навчального плану з переліку дисциплін за якими сформовано навчальні групи/потоки на поточний навчальний рік та з урахуванням діючого розкладу занять.

За письмовою заявою здобувача можливе перерахування результатів навчання вибіркового дисциплін відповідно до Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів попереднього навчання або Положенням про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті.

Назва дисципліни	Стор.
1. Благополуччя населення та соціальна політика	6
2. Гендерні студії	7
3. Демографія та статистика в соціальній роботі	8
4. Епістемологія соціальних наук	9
5. Застосування когнітивно-поведінкових технік в консультуванні	10
6. Інформаційна гігієна: подолання стресу і збереження ментального здоров'я	11
7. Кейс-менеджмент у соціальній роботі	12
8. Мистецтво наукової доповіді та аргументації	13
9. Моделювання та прогнозування соціальних процесів та систем	14
10. Немедичний догляд у громаді: підтримка людей похилого віку та осіб з інвалідністю	15
11. Психологія творчості	16
12. Розвиток особистості в соціокультурному контексті	17
13. Соціальна екологія	18
14. Соціальна молодіжна політика	19
15. Соціальна урбаністика	20
16. Соціальне партнерство та медіація в системі соціальної політики і практики	21
17. Соціально-методологічний вимір сучасної науки	22
18. Сучасні арт-практики	23
19. Тайм-менеджмент в соціальній роботі	24
20. Теорії соціокультурного розвитку	25
21. Травмофокусоване консультування	26
22. Філософська інтерпретація проблеми несвідомого	28
23. Філософське консультування	29
24. Цифрові сервіси в професійній діяльності	30
25. Historical sociology of global conflicts	31
26. Critical theory of artificial intelligence	32
27. Ethics of artificial intelligence	34

БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ ТА СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської та магістерської підготовки з соціології, основ соціальної політики, соціальної роботи; знання про соціальну структуру суспільства, правові основи соціального захисту, методи соціальних досліджень.
Що буде вивчатися	Індикатори якості життя і соціального благополуччя: міжнародні індекси, національні системи показників; проблема соціальної справедливості: державна соціальна політика та її інструменти реалізації в Україні та світі; місцева соціальна політика та роль громади у забезпеченні соціального благополуччя населення. Соціальні програми і проекти: розробка, фінансування, реалізація та моніторинг. Соціальна політика в умовах криз: збройний конфлікт, вимушене переміщення, повоєнне відновлення. Міжнародні стандарти і зобов'язання України у сфері соціального захисту та прав людини.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Соціальне благополуччя є одним із головних критеріїв успішності суспільного розвитку. Питання про те, що є добробут, як його вимірювати і як забезпечувати через механізми публічної політики, набуває особливої актуальності в умовах соціальних змін, реформування системи соціального захисту в Україні. Вивчення механізмів державної та місцевої соціальної політики, інструментів моніторингу і оцінювання їхнього впливу є необхідною умовою для фахової участі у розробці й реалізації соціальних реформ.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналізувати та порівнювати провідні теорії соціального благополуччя. Обирати, застосовувати та інтерпретувати індикатори якості життя і соціального благополуччя. Виявляти структурні причини соціальної та ресурсної нерівності, оцінювати їхній вплив на якість і тривалість життя різних груп населення. Аналізувати моделі державної та місцевої соціальної політики, порівнювати їхню ефективність у різних соціально-економічних і політичних контекстах. Розробляти і оцінювати соціальні програми та проекти. Надавати науково обґрунтовані рекомендації щодо вдосконалення соціальної політики на рівні держави, регіону та громади.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до критичного аналізу, оцінювання і синтезу нових ідей у сфері соціального благополуччя і соціальної політики. Здатність застосовувати філософські, міждисциплінарні та методологічні знання для постановки і розв'язання дослідницьких проблем у галузі соціальної політики. Здатність ініціювати та здійснювати оригінальні наукові дослідження, що розширюють межі знань у сфері соціального благополуччя. Здатність здійснювати комплексний аналіз соціальної нерівності та ресурсного розподілу в суспільстві із застосуванням кількісних і якісних методів. Здатність розробляти, реалізовувати та оцінювати соціальні програми і проекти на рівні держави, регіону та територіальної громади. Здатність формулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо реформування соціальної політики з урахуванням міжнародних стандартів і національного контексту. Готовність до самостійної науково-дослідницької та експертно-аналітичної діяльності у сфері соціальної політики.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ГЕНДЕРНІ СТУДІЇ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Дисципліна знайомить слухачів з основними закономірностями розвитку гендерних систем. Проблема формування гендерної культури одночасно й комплексно буде розглядатись як філософсько-світоглядна, соціально-гуманітарна, культурна, демографічна, управлінська та державно-політична.
Чому це цікаво/треба вивчати	Суспільство певним чином розділене на «чоловічий» та «жіночий» світи. Разом з тим, сучасним гуманітаріям потрібно вміти виявляти та деконструювати ієрархічні стосунки між статями. Грунтуючись на наукових підходах, слухачі та слухачки оволодіють способами подолання догматичних підходів та деструктивних ідей, ознайомляться з принципами формування скептичного, критичного та діалектичного мислення у розгляді проблем гендеру.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> • отримати знання про теорії походження та концепції конструювання гендеру; • ознайомитись з історичними трансформаціями чоловічих та жіночих ролей у суспільстві; • зрозуміти сутність гендерної нормативності, умови її формування та прояви у суспільстві; • з'ясувати витоки основних протиріч міжстатевих стосунків; відрізнити біологічно- та соціально обумовлені аспекти нерівності статей; • зрозуміти гендерну специфіку сучасних наукових досліджень;
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	<ul style="list-style-type: none"> • вільно оперувати гендерною термінологією; • переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання у сфері міжгендерної взаємодії • розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми застосовуючи механізми захисту від гендерної дискримінації • застосовувати отриманні знання задля розвитку особистості, у професійній діяльності, науково-дослідницькій роботі та особистому житті, уникаючи сексизму та упереджень стосовно жінок та чоловіків.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчальний посібник https://campus.kpi.ua/tutor/index.php?mode=mob&show&irid=201816
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття.
Семестровий контроль	Залік

ДЕМОГРАФІЯ ТА СТАТИСТИКА В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЕКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської та магістерської підготовки зі спеціальності «Соціальна робота»: знання з методології соціальних досліджень, соціальної статистики та соціальної політики.
Що буде вивчатися	Теоретичні засади демографії та соціальної статистики: предмет, методи, понятійний апарат. Основні демографічні процеси та їх вплив на систему соціальної роботи: народжуваність, смертність, міграція, старіння населення. Статистичні методи збору, обробки та аналізу соціальних даних. Демографічні індикатори у соціальній роботі: показники якості життя, бідності, нерівності, соціальної вразливості.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Демографічні зміни є одними із основних чинників, що визначають структуру потреб населення і завдання системи соціальної роботи. Розуміння демографічних тенденцій: старіння суспільства, скорочення чисельності населення, вимушена міграція є необхідною передумовою для наукового обґрунтування соціальних програм і прийняття ефективних управлінських рішень. Вивчення дисципліни дає змогу аспіранту опанувати статистичний інструментарій, без якого неможливе проведення повноцінних наукових досліджень у сфері соціальної роботи: від аналізу соціальної нерівності до оцінювання ефективності соціальних втручань. В умовах воєнного конфлікту та масового переміщення населення в Україні ці компетентності набувають особливої актуальності для дослідника і практика соціальної роботи.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналізувати демографічну ситуацію та статистичні дані у соціальній сфері. Обирати та застосовувати статистичні методи збору й обробки соціальних даних для вирішення дослідницьких завдань. Інтерпретувати демографічні та соціально-статистичні індикатори для оцінювання рівня соціальної вразливості та потреб цільових груп. Використовувати національні та міжнародні бази статистичних даних у науково-дослідній та практичній діяльності. Розробляти та обґрунтовувати рекомендації щодо планування соціальних послуг і програм на основі демографічного і статистичного аналізу.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до критичного аналізу та синтезу демографічних і статистичних даних для обґрунтування наукових досліджень у сфері соціальної роботи. Здатність застосовувати кількісні та якісні методи соціальної статистики для розв'язання складних дослідницьких і практичних завдань. Здатність здійснювати демографічний аналіз соціальних процесів і явищ, виявляти їхній вплив на функціонування системи соціальної роботи. Здатність використовувати статистичні інструменти для оцінювання потреб вразливих груп населення та розробки науково обґрунтованих соціальних втручань. Здатність до самостійної науково-дослідницької діяльності із застосуванням демографічних і статистичних методів у галузі соціальної роботи.
Інформаційне забезпечення	Силабус, комплекс навчально-методичного забезпечення
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ЕПІСТЕМОЛОГІЯ СОЦІАЛЬНИХ НАУК	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Сутність науки загалом, соціальних та гуманітарних наук зокрема, філософії свідомості як метатеорії філософії науки, визначення сутності наукового знання та процесу пізнання як такого (загальнонаукові методи) та соціогуманітарного пізнання (спеціальнонаукові методи), потенціалу застосування отриманих знань як у професійній діяльності поза академічною сферою, так і застосування їх в межах академічних досліджень (теоретичного та прикладного характеру).
Чому це цікаво/треба вивчати	В цілому викладання курсу спрямоване на формування наукової культури, наукової етики, академічної доброчесності, наукової компетенції майбутніх соціальних працівників та соціологів, як в межах їх професійної відповідальності та компетентності, так і в теренах розвитку теоретичних та метатеоретичних напрямках їх підготовки та активності, разом із тим формуючи потенційні точки доступу до конвергенції отриманих знань у практичну сферу, що є особливо актуальним та обумовленим в контексті російської агресії, де соціальна робота (зокрема, соціальна адаптація та реабілітація) отримують додаткову значущість (на додаток до постійної та незмінної значущості та змістовності соціальної роботи як професії в українському суспільстві).
Чому можна навчитися (результати навчання)	Синоптичне бачення сутності та змісту наукового світогляду, наукової картини світу та наукового методу, як загалом, так і в межах своєї області теоретичних досліджень та в межах власної професійної компетенції. Демаркація науки, не-науки, поганої науки, псевдонауки, наукових фальсифікацій. Застосовувати теоретичні знання у практичній сфері. Вміння отримувати наукове знання, конвертувати його в прикладне. Вміння обирати та застосовувати коректну та найбільш ефективну з існуючих доступних методологій наукового дослідження згідно існуючих можливостей. Знати та застосовувати процедури оцінки – верифікації та джастифікації – щодо компонентів знання зі своєї галузі, котрі претендують на певний статус, даючи оцінку такому статусу
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до аналізу та критичної рефлексії щодо наукових публікацій, текстів, суджень, досліджень. Здатність проводити коректним чином побудовані, логічно несуперечливі та впорядковані академічні наукові дослідження. Можливість участі в наукових дискусіях, симпозіумах, конференціях із дотриманням професійної етики науковця та принципів академічної доброчесності.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ЗАСТОСУВАННЯ КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВИХ ТЕХНІК У КОНСУЛЬТУВАННІ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	філософії
Можливі обмеження,	немає
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	Для усіх спеціальностей
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Курс, семестр	2 курс, осінній / весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити: 120 год.
Вимоги до початку вивчення	Для успішного засвоєння змісту дисципліни потрібні знання з психології
Що буде вивчатися	Застосування когнітивно-поведінкових підходів і технік для вирішення різноманітних психологічних проблем і покращення благополуччя.
Чому це цікаво/треба вивчати	Турбота про психічне здоров'я - це важлива складова нашого життя. Те, в який спосіб ми турбуємось про себе та інших, визначає якість життя, як процесу.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - дієвим підходам до роботи з негативними думками та пригніченим настроєм, - ефективним технікам стабілізації станів, емоційної регуляції та зниження тривожності, - навичкам асертивності, - технікам вирішення проблем, - ефективним методам роботи з прокрастинацією, - навичкам ефективної соціальної взаємодії, - способам турботи про себе в стресових ситуаціях, - навичкам організації цікавого змістовного життя.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	отримані в межах курсу знання - це абсолютно практичні навички, які будуть ефективними у застосуванні як у професійній діяльності, так і в особистому житті.
Інформаційне забезпечення	Силабус, ресурси платформи дистанційного навчання «Сікорський», сервіс «Google Classroom»
Семестровий контроль	Залік

ІНФОРМАЦІЙНА ГІГІЕНА: ПОДОЛАННЯ СТРЕСУ І ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЕКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської та магістерської підготовки з філософії, а також дисциплін, дотичних до вивчення інформаційної гігієни та збереження ментального здоров'я. Навчальна дисципліна має міждисциплінарний характер та інтегрує відповідно до свого предмету спеціальні знання з інших освітніх і наукових галузей, їй передують дисципліни з блоку філософських, історичних, психологічних, педагогічних, правових та інших навчальних дисциплін.
Що буде вивчатися	Фундаментальні філософські знання про світоглядні, когнітивні та етичні засади інформаційної гігієни, її впливу на збереження ментального здоров'я та подолання стресу, інформаційні орієнтири та етичну культуру формування адаптаційних і комунікативних стратегій в умовах відновлення України в контексті міжнародного співробітництва; основних концепцій, що виявляють сутність та особливості вилучення та обробки інформації, можливості регуляції цього процесу людиною з метою збереження ментального здоров'я; пошуку інформації в інформаційному та медійному просторі, особливостей її використання в дискурсах і нарративах, збереження інформаційної безпеки та запобігання впливу ворожої інформації в когнітивній сфері суспільства і людини.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Подолання стресу та збереження ментального здоров'я є критично важливими для підтримки фізичного стану організму, високої продуктивності та емоційної стійкості. Турбота про ментальне здоров'я підвищує самооцінку, покращує когнітивні функції (увагу, пам'ять) та здатність здійснювати різні види діяльності. В умовах соціальних трансформацій (війни) психологічна підтримка допомагає пережити травматичні події та адаптуватися до соціальних змін.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Планувати і виконувати дослідження інформаційних і комунікативних процесів у когнітивній сфері суспільства і людини. Сприяти формуванню інформаційної гігієни на основі використання сучасних результатів науки та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. Вміти застосовувати знання з інформаційної гігієни, ментального здоров'я та зниження рівня стресу в різних предметних областях і соціальних практиках, вивчати їх вплив на суспільні процеси. Знати методологію наукових досліджень у предметній області та сучасних методів збереження ментального здоров'я. Дотримуватися правил академічної доброчесності, знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до аналізу різних видів інформації та формування інформаційних і комунікативних стратегій. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Здатність розв'язувати комплексні проблеми, пов'язані з порушеннями ментального здоров'я на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

КЕЙС-МЕНЕДЖМЕНТ У СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра філософії ФСП
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	I 10 Соціальна робота та консультування
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	2 курс, осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Знання з теорії, методів і технологій соціальної роботи, етики соціальної роботи, міжвідомчої взаємодії, соціальної політики тощо.
Що буде вивчатися	Системний підхід до управління випадком, моделі кейс-менеджменту, методи структурованого надання соціальних послуг та підтримки для вирішення індивідуальних потреб клієнтів шляхом ведення випадку.
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення даного освітнього компоненту дозволить здобувачам оволодіти технологією і основними моделями кейс-менеджменту як методу скоординованого надання допомоги та підтримки людям, які опинилися в складних життєвих обставинах, що сприятиме ефективному розв'язанню соціальних проблем громадян та покращенню якості їх життя і надання соціальних послуг у громадах.
Чому можна навчитися	Зміст курсу спрямовано на оволодіння методикою ведення випадку та оцінки потреб і визначення проблем особи / сім'ї, яка перебуває у СЖО, розробці плану дій і розв'язанню проблеми клієнта, вмінню координувати ресурси і обирати послуги для досягнення мети, а також вмінню відстежувати та оцінювати результати. Здобувачі в ході курсу зможуть засвоїти покроковий алгоритм діяльності кейс-менеджера, а саме сформувати компетентності і навички щодо: <ul style="list-style-type: none"> ● визначення особи/сім'ї, яка перебуває у СЖО; формування заяви/повідомлення звернення про таку особу/ сім'ю; аналізу документів особи, доданих до звернення/заяви (або допомога у зборі документів); ● аналізу ситуації про особу/сім'ю (візит до сім'ї/особи); залучення та приймання особи у ведення випадку під час надання соціальної послуги; ● оцінки ситуації та потреб клієнта, аналізу доходів особи; проведення розрахунків; прийняття рішення про надання чи відмову в наданні соціальної послуги; ● розробки індивідуального (сервісного) плану спільно з клієнтом, який містить цілі, відповідні потребам, і використовує можливості, виявлені при оцінці; ● виконання плану роботи з клієнтом - інтервенція – визначення послуг та видів допомоги клієнту, де він може отримати ці послуги й допомогу. ● моніторингу процесу роботи з клієнтом, оцінка та перевірки дієвості розробленого плану ведення випадку та його результативності, фіксації етапності супроводу і проміжних результатів, формування звітів за описаними вище критеріями. ● оновлення індивідуального (сервісного) плану, в разі необхідності зміни плану відповідно до актуальних потреб клієнта; ● виходу з програми, завершення – закриття випадку після того, як план виконаний і за його допомогою досягнуто бажаного ефекту в задоволенні потреб клієнта, виявлених на стадії оцінки.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті здобувачами компетентності сприятимуть скоординованому наданню допомоги та підтримки людям, які опинилися в складних життєвих обставинах та покращенню якості їх життя.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Семестровий контроль	Залік

МИСТЕЦТВО НАУКОВОЇ ДОПОВІДІ ТА АРГУМЕНТАЦІЇ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЕКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Вивчаються основи різноманітних наукових усних та письмових наративів: статей, доповідей на наукових семінарах, дискусіях, брифінгах, прес-конференціях, лекціях тощо. Вивчаються основи формулювання думок, ідей та технологій аргументації в наукових дискурсах: від детальних логічних кліше – до майстерності публічних виступів на науково-культурних заходах, у ЗМІ, в навчальних аудиторіях, у процесі підготовки та захисту дисертаційної роботи.
Чому це цікаво/треба вивчати	Оскільки аспіранти занурені у наукову роботу, даний курс надає їм ефективні алгоритми для підготовки та написання фахових статей, публічних виступів з теми дисертаційного дослідження, для захисту дисертації. Окрім того певна частина молодих дослідників має перспективу викладацької та управлінської роботи, тому набуті знання стануть доречними і для професійної підготовки лекцій, семінарських занять та наукових дискусій в навчальних аудиторіях
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно виконувати науково-дослідну діяльність з використанням засвоєних аспектів наукової аргументації та майстерності наукової доповіді; - логічно та переконливо транслювати власні думки, ідеї, відкриття для наукового загалу та широкої аудиторії; - адаптувати та узагальнювати результати своїх наукових досліджень згідно технологіям аргументації, викладених у методології дослідження та новизні ; - застосовувати на практиці засвоєну теоретичні основи наукової дисципліни;
Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)	Вміти переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми, переконливо викладаючи їх у письмових та усних дискурсах; Застосовувати сформовані ідеї для дослідження сучасних реалій українського суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ ТА СИСТЕМ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської та магістерської підготовки з соціології, соціальної роботи, філософії або суміжних спеціальностей; базові уявлення про методи соціальних досліджень, основи статистики та аналізу даних, соціальну структуру і соціальні процеси.
Що буде вивчатися	Філософські та методологічні засади моделювання соціальних систем; основні типи і класифікація моделей соціальних процесів: аналітичні, імітаційні тощо; методи прогнозування соціальних явищ: екстраполяція, сценарний аналіз, експертні методи; системний підхід до аналізу соціальних процесів. Кількісні методи моделювання: регресійний аналіз, часові ряди, мережевий аналіз. Якісні методи та змішані підходи у моделюванні соціальних систем. Комп'ютерне моделювання. Прогнозування в соціальній політиці. Моделювання конфліктів, девіантної поведінки та криз у соціальних системах. Етичні та епістемологічні обмеження моделювання соціальної реальності.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Соціальні системи є надзвичайно складними та динамічними об'єктами, поведінку яких неможливо передбачити без застосування наукових методів моделювання і прогнозування. В умовах прискорених суспільних трансформацій, збройного конфлікту та масштабного відновлення країни здатність обґрунтовано прогнозувати соціальні наслідки рішень і реформ стає критично важливою компетентністю дослідника і практика.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналізувати методологічні засади різних підходів до моделювання соціальних процесів і систем, обирати та обґрунтовувати адекватний тип моделі залежно від характеру соціального явища та дослідницького завдання. Будувати прогнози соціальних процесів із застосуванням кількісних і якісних методів, інтерпретувати їхні результати та обмеження. Застосовувати системний підхід до аналізу складних соціальних явищ: виявляти структурні залежності, зворотні зв'язки і нелінійну динаміку. Використовувати інструменти комп'ютерного моделювання та аналізу даних для дослідження соціальних систем. Формулювати науково обґрунтовані прогностичні висновки та рекомендації для органів влади, організацій і громад. Оцінювати епістемологічні та етичні межі соціального моделювання у контексті конкретних дослідницьких і прикладних завдань.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до критичного аналізу, синтезу та оцінювання нових і складних ідей у сфері моделювання та прогнозування соціальних систем. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи: філософські, соціологічні, математичні та інформаційно-аналітичні для розв'язання складних дослідницьких задач. Здатність ініціювати та реалізовувати оригінальні наукові дослідження з використанням методів моделювання та прогнозування. Здатність самостійно розробляти та верифікувати моделі соціальних процесів і систем різного рівня складності. Здатність здійснювати кількісне і якісне прогнозування динаміки соціальних явищ із застосуванням сучасного методологічного інструментарію. Здатність критично оцінювати наявні прогностичні сценарії та моделі соціальних процесів, виявляти їхні методологічні обмеження й похибки.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

НЕМЕДИЧНИЙ ДОГЛЯД У ГРОМАДІ: ПІДТРИМКА ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ТА ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2
Обсяг	4 кредити ЕКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської та магістерської підготовки з соціальної роботи, соціології, психології, геронтології, знання про основи соціального захисту та права осіб з інвалідністю.
Що буде вивчатися	Моделі немедичного догляду в Україні та зарубіжний досвід: інституційний, домашній, громадський догляд; психологічні та фізіологічні особливості людей похилого віку і осіб з інвалідністю як одержувачів догляду; організація домашнього догляду; практичні навички підтримки повсякденної активності людей похилого віку та осіб з інвалідністю; спілкування і взаємодія з людьми похилого віку та особами з інвалідністю, у тому числі з деменцією; особливості міжпрофесійної взаємодія у команді догляду.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Демографічне старіння та зростання кількості осіб з інвалідністю є одними з найбільших соціальних викликів сучасності. Вивчення дисципліни дає можливість отримати знання про особливості немедичного догляду, профілактику вигорання доглядальників, основні засади міжпрофесійної взаємодії різних фахівців, що є важливим для сталого функціонування системи догляду у громаді.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Аналізувати етичні, правові засади немедичного догляду у громаді з позицій поваги до людської гідності та автономії. Порівнювати моделі довготривалого догляду та обґрунтовувати доцільність їх застосування залежно від потреб одержувача й умов громади. Застосовувати психологічно обґрунтовані підходи до спілкування і взаємодії з людьми похилого віку та особами з інвалідністю, у тому числі з когнітивними порушеннями. Організовувати домашній догляд з урахуванням фізіологічних особливостей і потреб підопічного, підтримуючи його соціальну інтеграцію та активність. Здійснювати міжпрофесійну взаємодію в команді догляду, розподіляючи ролі та координуючи дії учасників процесу. Розпізнавати ознаки емоційного вигорання у доглядальників і застосовувати стратегії його профілактики та подолання. Оцінювати ефективність соціальних послуг догляду та розробляти рекомендації щодо їх удосконалення на рівні громади.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність до критичного аналізу, оцінювання і синтезу нових ідей у сфері організації немедичного догляду. Здатність застосовувати філософські, етичні та міждисциплінарні знання для розв'язання практичних проблем доглядальницької діяльності у громаді. Здатність організовувати та оцінювати моделі немедичного догляду для людей похилого віку та осіб з інвалідністю з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і ресурсів громади. Здатність здійснювати міжпрофесійну взаємодію у команді догляду та координувати надання комплексної підтримки одержувачу послуг. Здатність ідентифікувати ризики вигорання серед доглядальників і впроваджувати науково обґрунтовані заходи профілактики та підтримки. Здатність аналізувати нормативно-правову базу у сфері догляду, оцінювати соціальну політику та вносити обґрунтовані пропозиції щодо її вдосконалення. Здатність до самостійної науково-дослідницької та просвітницької діяльності у галузі немедичного догляду у громаді.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	українська
Кафедра	філософії ФСП
Що буде вивчатися	Оволодіння знаннями з психології творчості надасть змогу аспірантам осмислювати проблему творчості (творчий потенціал, задатки, здібності, обдарованість, творча особистість, етапи творчого процесу, інсайт, творче мислення, актуалізація творчого потенціалу, розвиток креативності тощо) з метою самоздійснення особистості в процесі творчої професійної діяльності та життєдіяльності.
Чому це цікаво/треба вивчати	Будь-яка діяльність, у тому числі професійна, неможлива без вирішення творчих завдань, без розуміння й усвідомлення необхідності залучення особистості до творчої діяльності. Вміння творчо підходити до виконання завдань, проявляти креативність, актуалізувати власний творчий потенціал, сприятиме успішній особистісній та професійній реалізації особистості. Формування творчої особистості, яка здатна генерувати оригінальні ідеї у різних сферах активності (зокрема, мисленні, спілкуванні, діяльності тощо), вирішувати проблему новим способом, «породжувати» нове є актуальним завданням сьогодення. Це зумовлює доцільність вивчення навчальної дисципліни «Психологія творчості».
Чому можна навчитися (результати навчання)	Здатність розуміти та усвідомлювати основні поняття, теорії та закономірності, що становлять категоріальний апарат психології творчості; психологічні механізми і закономірності забезпечення творчості особистості; принципи застосування психологічних знань для розвитку творчого потенціалу особистості. Здатність аналізувати сучасні психологічні концепції та теорії творчості, виходячи з доцільності використання їх у практичній науковій діяльності; Здатність аналізувати психологічні особливості творчої особистості. Здатність застосовувати методи психологічного дослідження творчості. Здатність застосовувати методи стимуляції творчості та розвитку творчого потенціалу. Здатність використовувати методи діагностики розвитку творчого потенціалу на різних вікових етапах розвитку особистості. Здатність аналізувати психологічний клімат у творчого (наукового) колективі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення навчальної дисципліни «Психологія творчості» сприятиме розвитку творчого та інноваційного потенціалу особистості. Отримані знання аспіранти зможуть використовувати під час творчого процесу написання дисертаційної роботи.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Що таке особистість і як відбувається її розвиток. У чому різниця між індивідом і особистістю. Чим відрізняється людина як індивідуум і як індивідуальність. Як розвиток кожної людини залежить від культурної та соціальної взаємодії людей, спілкування і взаємин з іншими. Як відбувається людський саморозвиток.
Чому це цікаво/треба вивчати	Це допоможе: розуміти себе та інших людей (близьких і дальніх), кризові віки і критичні стани як в індивідуальному, так і в спільному розвитку; спілкуватися і будувати різноманітні відносини, спираючись на розмаїття культур, рушійні сили і динаміку соціальних взаємодій і зв'язків; орієнтуватися у власній діяльності на ключові тренди і перспективи розвитку культури та соціуму.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>Розуміти принцип розвитку, що лежить в основі багатогранності людської особистості, соціальної взаємодії спільнот та історії культури.</p> <p>Встановлювати факти і закономірності фізичного, психічного, інтелектуального, культурного і соціального розвитку людини і суспільства, виявляти причинно-наслідкові зв'язки між соціокультурними явищами і подіями, враховувати їх у своїй діяльності, самостійно робити висновки, аргументувати свої думки.</p> <p>Вчасно діагностувати проблеми соціального та індивідуального розвитку, визначати методи і шляхи їх розв'язання, оцінюючи культурні умови і наслідки.</p> <p>Розробляти стратегію і тактику розвитку з урахуванням індивідуальних і соціокультурних особливостей, оперативно знаходити ефективні рішення, не губитися у кризових ситуаціях, умовах невизначеності, швидкоплинності та мінливості.</p> <p>Виявляти суперечності розвитку та застосовувати особистісні якості та соціокультурні засоби для їх розв'язання, врегулювання конфліктних ситуацій.</p> <p>Вміти аргументувати свою позицію, переконувати, вести конструктивні переговори, результативну полеміку, толерантно дискутувати.</p> <p>Самостійно будувати та підтримувати конструктивні взаємини з широким загалом, представниками різних спільнот і організацій, враховуючи їхні соціальні та культурні відмінності.</p>
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<p>Працювати в міжнародному соціокультурному контексті, спілкуватися з представниками різних соціальних і культурних груп, налагоджувати взаємодію і діалог державних, громадських і комерційних організацій на умовах соціального партнерства.</p> <p>Ви зможете:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бути мобільним, комунікабельним, самостійним, генерувати оригінальні ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності в напрямку розвитку; - виявляти ініціативу, швидко освоюватися та діяти у новій ситуації; - бути здатним як до командної, так і одноосібної праці; - спиратися на соціокультурні особливості в генеруванні процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості; - попереджати соціальні ризики, кризові ситуації розвитку, запобігати та врегульовувати соціокультурні конфлікти; - досліджувати і оцінювати з позицій розвитку проблеми, потреби, особливості спільнот і особистостей в умовах конкретної соціокультурної ситуації.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА ЕКОЛОГІЯ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Основні соціально екологічні закони та принципи; Середовище людини та його елементи як суб'єкти соціально-екологічної взаємодії; Глобальні соціально-екологічні проблеми й шляхи їх вирішення; Соціально-екологічна взаємодія та її основні характеристики.; Вплив факторів середовища на людину. Джерела екологічної безпеки; Найважливіші характеристики людини як суб'єкта соціально-екологічної взаємодії: потреби, механізми адаптації й адаптованість; Поведінка людини в екстремальних екологічних ситуаціях; Соціально екологічна політика та її роль в оптимізації взаємовідносин суспільства та природи
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що соціальна екологія стала визначником світогляду і нової філософії життя. Усе, що раніше сприймалося як проблема охорони довкілля, тепер набуває виразних ознак глобальної екологічної кризи і потребує іншого концептуального, а отже і дидактичного осмислення. Відповідь на екологічний виклик корениться в гуманітарній сфері, в системі світоглядних цінностей, в моральних, етичних аспектах, якими керується людина, діючи в природі. Тому усвідомлення свого місця в природі, своїх зв'язків з природою, розуміння обмежень, які накладаються законами природи і вміння їх використовувати при конструюванні своїх людських систем, є найістотношою складовою професійної (кваліфікаційної) характеристики і моральної зрілості спеціаліста
Чому можна навчитися (результати навчання)	Розуміти базові поняття екології та соціального здоров'я, сучасні стратегії екологічно збалансованого розвитку суспільства, забезпечення здоров'я людини; використовувати у своїй практичній діяльності об'єктивні оцінки медико-соціальних та соціально-екологічних наслідків прийнятих рішень; користуватись навичками дослідження соціально-екологічних проблем в сучасному суспільстві; приймати управлінські рішення з охорони, захисту та збереження навколишнього природного середовища
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Визначати основні закономірності взаємодії суспільства та природи, сучасні досягнення в галузі раціонального природокористування; досліджувати соціально-екологічні явища та процеси; визначати вплив довкілля на людину в різних умовах функціонування національного господарства на підставі методів математичної статистики; визначати природні і соціально-економічні умови, що зумовлюють захворюваність людини; давати оцінку екологічних та соціальних наслідків випадків та інцидентів
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА МОЛОДІЖНА ПОЛІТИКА

Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра філософії ФСП
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії) рівень вищої освіти
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	I 10 Соціальна робота та консультування
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Основні знання про соціальну роботу (принципи, методи, технології соціальної роботи), особливості соціальної роботи з різними категоріями та групами клієнтів; базові знання з дисциплін Сучасні проблеми соціальної політики в Україні та світі, Правові засади соціальної роботи, Гендерна складова в соціальній роботі, Вікова психологія
Що буде вивчатися	Здобувачі будуть вивчати різноманітні аспекти молодіжної політики, проводити аналіз соціальних, економічних та культурних факторів, які впливають на життя молодих людей, ознайомлюватися з законодавчими актами, програмами, стратегіями сучасної молодіжної політики України та світу.
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення дисципліни є важливим для розуміння потреб та проблем молоді, розвитку ефективної молодіжної політики, створення сприятливого середовища для активної участі молоді в суспільному, економічному та культурному житті країни.
Чому можна навчитися	Здобувачі отримають знання про моделі та стратегії соціальної молодіжної політики, навчатися проведенню аналізу та оцінки її ефективності. ФСП оволодіють компетентностями щодо вирішення конкретних проблем молоді та підтримки їхніх ініціатив.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Володіння знаннями в області соціальної молодіжної політики дозволить розуміти потреби молоді, розробляти та оцінювати молодіжні програми та проекти, впливати на соціальну молодіжну політику локального та національного рівнів, координувати розробку та впровадження молодіжних ініціатив, проводити дослідження в області молодіжної роботи та оцінювати ефективність інтервенційних програм, забезпечувати адвокацію через представлення та захист їхніх інтересів перед владою та громадськістю.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНА УРБАНІСТИКА

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЕКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Основні етапи розвитку соціальних процесів урбанізації у світі та в нашій країні. Філософсько-психологічні та соціокультурні детермінанти творення типу людини Homo Urbanus, трансформації у соціальному житті, політиці, економіці, культурі, пов'язані із бурхливим розвитком мегаполісів, ІКТ, глобалізації та віртуалізації життя. Специфіка міського образу життя в сучасних умовах війни і миру. <u>Особливості соціальних процесів урбанізації в Україні.</u>
Чому це цікаво/треба вивчати	Саме в містах вирішується доля світу, на їхніх революційних площах, у владних кабінетах, в офісах ТНК, у дипломатичних установах. Відбувається перетворення міст у глобальні суб'єкти, у самостійні соціальні актори. Знання цього допоможе кожному усвідомити соціальні тенденції урбанізації, краще інтегруватися, адаптуватися до життя міста, аналізувати значущі події.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - самостійно виконувати науково-дослідну діяльність соціальних процесів у містах з використанням соціокультурних теорій, концептів, технологій; - розкривати основні етапи розвитку соціальної урбаністики ; - адаптувати та узагальнювати результати сучасних наукових досліджень з соціальної урбаністики ; - застосовувати на практиці теоретичні основи соціальної урбаністики
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вміти переосмислювати наявне та створювати нове цілісне знання та розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми; застосовувати ідеї соціальної урбаністики для дослідження сучасних реалій життя європейського та українського суспільства.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА МЕДІАЦІЯ В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ І ПРАКТИКИ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання із соціології, соціальної політики, основ конфліктології та психології спілкування
Що буде вивчатися	Соціальне партнерство як механізм узгодження інтересів у соціальній політиці: поняття, моделі, суб'єкти; нормативно-правові засади соціального партнерства в Україні та зарубіжний досвід; медіація як альтернативний спосіб вирішення соціальних конфліктів: принципи, моделі, стадії; технології та техніки медіативного процесу у соціальній сфері; психологія переговорів і комунікації у соціальному партнерстві; соціальне діалогове партнерство у трудових, сімейних та громадських відносинах; медіація у вирішенні конфліктів у сфері соціального захисту та публічного управління; моніторинг та оцінювання ефективності соціального партнерства і медіаційних практик а також перспективи розвитку інституту медіації та соціального партнерства в Україні.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Вивчення дисципліни дає можливість отримати знання про те як за допомогою діалогових і медіаційних інструментів можна будувати конструктивні відносини між державою, роботодавцями, громадянським суспільством і окремими особами, забезпечуючи реальну участь кожного у вирішенні соціально значущих питань. В умовах соціальних трансформацій, спричинених збройним конфліктом, вимушеним переміщенням і реформуванням соціальної сфери, компетентності у медіації та соціальному партнерстві набувають особливої практичної цінності для майбутніх фахівців.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Розуміти сутність, принципи та моделі соціального партнерства у різних сферах суспільного життя. Аналізувати нормативно-правову базу соціального партнерства та медіації в Україні й порівнювати із зарубіжним досвідом. Застосовувати основні техніки і технології медіації для врегулювання соціальних конфліктів різного рівня. Організовувати переговорний процес, вибудовувати конструктивний діалог між сторонами конфлікту. Розробляти та оцінювати програми і проекти у сфері соціального партнерства із застосуванням інструментів моніторингу й оцінювання. Ефективно використовувати комунікативні навички, емпатію та критичне мислення у медіаційній і партнерській діяльності.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність застосовувати медіаційні підходи та інструменти соціального діалогу у практиці соціальної роботи, публічного управління та громадській діяльності. Здатність виступати посередником у вирішенні трудових, сімейних, громадських і міжгрупових конфліктів, сприяючи досягненню взаємоприйнятних рішень. Здатність брати участь у розробці та реалізації соціальних програм і проектів на засадах партнерства та участі зацікавлених сторін. Готовність до самостійного підвищення кваліфікації у сфері медіації, переговорів і соціального партнерства відповідно до потреб сучасної соціальної практики.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СОЦІАЛЬНО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ ВИМІР СУЧАСНОЇ НАУКИ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити: 120 год,
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Особливості формування та основні етапи дослідження соціальної природи науки, соціокультурних засад формування соціальної історії науки, концепцій філософії науки та соціології науки та методологічних проектів соціології науки.
Чому це цікаво/треба вивчати	Будуть здобуті професійні знань й практичних надбань історико-наукових реконструкцій на засадах філософії науки. Дослідження процесу інституалізації науки та головних методологічних стратегій.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - аналізувати вплив соціокультурних чинників на розвиток сучасної науки; - аналізувати взаємозв'язки науки і суспільства на історичних етапах розвитку для вираження наукових результатів; - з'ясування стратегічних чинників впливу соціально-методологічних вимірів на розвиток соціальної історії науки -аналізувати вплив соціальних змін на зміни в науковому знанні та на взаємовідношення науки як соціального інституту (макроаналітична стратегія). - правильно використовувати ситуативні дослідження в дослідженні соціальності науки (мікроаналітична стратегія).
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Формування здатностей до пошуку, виявлення ефективних методологій та концептуальних підходів до аналізу методологічних засад соціальної природи (історії) науки, оброблення та аналіз інформації з різних джерел; знання та розуміння предметної області; знання і розуміння сутності, значення і видів соціально-методологічного виміру сучасної науки.
Інформаційне забезпечення	Програма дисципліни та навчально-методичний комплекс: https://ela.kpi.ua/handle/123456789/19677
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

СУЧАСНІ АРТ-ПРАКТИКИ

Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Теоретичні та практичні аспекти арт-практики як естетичного феномену, як явища сучасного актуального мистецтва (contemporary art), пов'язаного з художніми експериментами та пошуком нових засобів виразності, нових стратегій естетичної комунікації; арт-практики модернізму й постмодернізму в ХХ-ХХІ ст. в європейській та українській культурі, а також візуальні, аудіальні та аудіовізуальні арт-практики, які сформувалися у контексті розвитку сучасної медіакультури, зокрема, медіа-арт, цифрове мистецтво.
Чому це цікаво/треба вивчати	Вивчення цього курсу дозволяє усвідомити становлення мистецьких практик модерну та постмодерну у процесі історичної динаміки розвитку художньої культури, зрозуміти арт-практики як прояв нової чуттєвості в західноєвропейській та українській культурі ХХ-ХХІ ст., дослідити вплив цифрових і медіатехнологій на формування інтерактивних стратегій сучасних арт-практик, висвітлити специфіку застосування віртуальної реальності у контексті естетико-художніх інновацій медіа-арту, розглянути арт-практики в творчості сучасних українських митців. Сутнісно важливим у розгляді проблематики дисципліни є поєднання теоретичних та практичних форм засвоєння тематичного матеріалу, що забезпечується застосуванням інтерактивних стратегій (ділова гра) та активним використанням мультимедійних засобів у репрезентації арт-практик. Важливим є і відвідування експозиції українського авангарду в Національному Художньому музеї України й арт-студії одного з сучасних українських митців.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Оволодіти навичками поєднувати теоретичні та практичні аспекти отриманих знань в сприйнятті та інтерпретації арт-практик, набуваючи естетичний досвід. Орієнтуватися в мистецьких практиках культури модерну, постмодерну, арт-практиках сучасної медіакультури. Сприймати мистецтво як унікальний засіб гармонізації особистості, як форму соціальної взаємодії та комунікації, як галузь творчості, що впливає на розвиток креативності й самореалізації в професійній діяльності фахівця.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Поглибити знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Застосовувати отримані знання, набутий естетичний досвід в діяльності соціального працівника, зокрема у процесі комунікації і формуванні позитивного професійного іміджу. Звертатися до сучасних арт-практик як креативної форми дозвілля й творчої діяльності, що розвиває внутрішній світ сучасної людини.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ В СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра філософії ФСП
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (доктор філософії) рівень вищої освіти
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	I 10 Соціальна робота та консультування
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	осінній або весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Основні знання про соціальну роботу (принципи, методи, технології соціальної роботи), особливості соціальної роботи з різними категоріями та групами клієнтів; базові знання з Соціальної психології, Етики соціальної роботи, Професійної майстерності соціального працівника
Що буде вивчатися	Огляд стратегій тайм-менеджменту в соціальній роботі, ознайомлення з методами управління часовим ресурсом, технікою розробки і виконання планів, з методикою визначення пріоритетів у соціальних проєктах, планування завдань, з основами побудови ефективної командної роботи та комунікації.
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення дисципліни є ключовим для оптимізації часу та ресурсів у виконанні професійних обов'язків фахівця з соціальної роботи, Навички тайм-менеджменту допоможуть уникнути перевантаження, зменшити стрес та підвищити продуктивність.
Чому можна навчитися	Здобувачі зможуть навчитися ефективно організовувати свій робочий час, пріоритизувати завдання, впроваджувати стратегії управління стресом та підтримувати баланс між роботою та особистим життям. Вони також розвинуть вміння аналізувати свою продуктивність та вдосконалювати підходи до управління часом.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті компетентності в галузі тайм-менеджменту допоможуть ефективно керувати часом та досягати більшого впливу у своїх інтервенціях з клієнтами. Навички будуть корисні для особистого самовдосконалення та розвитку у якості розвинених soft skills.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Семестровий контроль	Залік

ТЕОРІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Співвідношення природи, культури, суспільства, людини. Соціальність та соціокультурна динаміка. Закономірності соціокультурного процесу та механізми розвитку цивілізацій. Цивілізаційні механізми: ринок, держава (політика, право), освіта, наука, релігія, мистецтво. Особливості цивілізаційного процесу в Західній та Східній Європі. «Схід – Захід» у дзеркалі культури. Соціокультурний контекст зародження цивілізації західного типу. Місто як системоутворюючий чинник західної цивілізації. Місто як організована сукупність просторів культури. Фізичний та символічний ландшафт міста. Тенета порядку в історії цивілізації. Сучасні концепції влади. Соціокультурні механізми соціалізації. Сучасні проблеми соціалізації. Культурні фактори господарчої діяльності. Мораль і економіка. Суперечлива єдність чоловічого та жіночого буття в культурі. Соціокультурні виміри гендерних відносин. Історичні трансформації гендерних відносин. Форми суспільного контролю над сексуальністю. Комунікація в універсумі культури Комунікаційна революція. Еволюція засобів соціальної комунікації. Концепції кризи сучасної цивілізації. Теоретичні підходи до побудови прогнозів щодо майбутнього людської цивілізації.
Чому це цікаво/треба вивчати	Ви маєте можливість ознайомитись з теоріями, що пояснюють механізми формування ментальності (характеру) народів та унікальності шляху розвитку культури кожного народу. Вивчення усіх тем цього курсу спрямовано на усвідомлення особливості протікання усіх соціокультурних процесів в сучасному суспільстві і, зокрема, в українських реаліях.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати у професійній діяльності знання з філософії, соціології та культурології і рефлексивні навички для класифікації, систематизації та типологізації результатів спостережень за процесами, що відбуваються у сучасному суспільстві; - адаптувати і узагальнювати результати сучасних досліджень за спеціальністю філософія, культурологія, соціологія, для вирішення наукових і практичних проблем; - здійснювати пошук та опрацювати (аналізувати та інтерпретувати) гуманітарні тексти, аналізувати, інтерпретувати та презентувати інформацію з метою виявлення причин та наслідків соціокультурних змін; - вибудовувати стратегії розвитку особистості у соціокультурному просторі;
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	<ul style="list-style-type: none"> - виявляти принципи дії механізмів соціального успадкування та характеризувати особливості соціалізації особистості у конкретно-історичних соціокультурних системах; - застосовувати знання закономірностей соціокультурного процесу у практиці діяльності у сфері самовиховання, виховання та освіти; - застосовувати наукові поняття, закономірності розвитку та загальні властивості соціокультурної реальності до аналізу історії розвитку суспільства та сучасних соціокультурних процесів у світі та Україні; - аргументовано викладати і проводити компаративний аналіз основних теоретичних підходів до дослідження суспільства як самоорганізованої системи; - аналізувати сучасні соціально-філософські теорії та продукувати наукове філософське знання; - вести дискусії та полеміку засобами вербального мовлення та письмового аргументованого викладу власної світоглядної, професійної, наукової, громадянської позиції.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс Google classroom III.kpi https://classroom.google.com/c/NTkzNDZMjA3ODcy?cjc=Issr7ir
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття у формі колоквиумів, конференцій та дискусій.
Семестровий контроль	Залік

ТРАВМОФОКУСОВАНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	філософії
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	для всіх
Курс, семестр	2, осінній /весняний
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	немає
Що буде вивчатися	<p>Дисципліна спрямована на формування базового розуміння психологічної травми як складного суб'єктивного досвіду, що впливає на емоційну, когнітивну, поведінкову та тілесну сфери людини. У межах дисципліни розглядаються сучасні уявлення про види травми, нейробіологічні та психологічні механізми травматизації, типові прояви травми, особливості формування запиту клієнта та принципи безпечної консультативної взаємодії. Значна увага приділяється травма-інформованому підходу, стабілізації клієнта, запобіганню ретравматизації, визначенню меж професійної компетентності та алгоритмам перенаправлення.</p> <p>Курс також охоплює базові фази роботи з травматичним досвідом, огляд сучасних підходів і методів у межах консультативної практики, специфіку проявів травми у сімейному та соціальному контекстах, а також питання професійної стійкості фахівця, етики та супервізійної підтримки.</p> <p>Дисципліна має прикладну спрямованість і формує травма-інформовану, етично відповідальну консультативну позицію майбутніх психологів і соціальних працівників для безпечної роботи з людьми в умовах підвищеного стресу та соціальної нестабільності</p>
Чому це цікаво / треба вивчати	<p>Дисципліна є особливо актуальною в умовах воєнного часу, коли значна частина суспільства переживає втрати, небезпеку, вимушене переміщення та тривалий стрес. Психологічна травма суттєво впливає на емоції, мислення, поведінку й тілесні реакції людини, визначаючи спосіб її взаємодії зі світом і близькими. Часто травматичний досвід не озвучується прямо, а проявляється через тривожність, емоційну нестабільність, соматичні скарги або труднощі у стосунках. Розуміння цих процесів дозволяє фахівцю діяти більш професійно, безпечно та етично, особливо в умовах підвищеної соціальної вразливості.</p> <p>Цей курс формує травма-інформоване мислення, етичну чутливість і відповідальну консультативну позицію, необхідну для безпечної допомоги людям у ситуації підвищеної вразливості та тривалої соціальної нестабільності, характерної для воєнного часу.</p>
Чому можна навчитися	<p>Дисципліна є актуальною та необхідною, адже досвід психологічної травми значною мірою визначає спосіб, у який людина переживає себе, будує стосунки та реагує на життєві події. Часто травма не озвучується напямую, але проявляється через тривогу, емоційну нестабільність, труднощі у взаємодії або тілесні симптоми. Розуміння цих механізмів дозволяє фахівцю працювати більш точно, чутливо та відповідально.</p> <p>Вивчення травмофокусованого підходу дає можливість: - побачити глибинні причини труднощів клієнта, а не лише працювати з поверхневими симптомами; - вибудувати безпечний консультативний простір, у якому клієнт може відчувати стабільність і підтримку; - уникати помилок початківця, що можуть призводити до ретравматизації або порушення професійних меж; - зберігати власний професійний ресурс, усвідомлюючи ризики вторинної травматизації та важливість супервізії.</p>
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	<p>Набуті знання та вміння можуть бути ефективно використані у професійній діяльності та повсякденній взаємодії з людьми, особливо в умовах підвищеної вразливості, стресу та соціальних криз.</p> <p>У професійній діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> • психологічне консультування – розпізнавати ознаки травматичного досвіду у запиті клієнта, формувати безпечний контакт, підтримувати стабілізацію та уникати ретравматизації; • соціальна робота – коректно взаємодіяти з людьми, які пережили втрату, насильство, вимушене переміщення чи інші травматичні події, оцінювати потреби та межі допомоги; • освітнє середовище – будувати чутливу до травми комунікацію зі студентами, учнями та

	<p>батьками, знижувати рівень напруги та конфліктності;</p> <ul style="list-style-type: none"> • міждисциплінарна взаємодія – усвідомлено співпрацювати з медичними, освітніми та соціальними фахівцями, своєчасно перенаправляти клієнтів; • волонтерська та кризова допомога – надавати первинну психологічну підтримку з дотриманням етичних норм і принципів безпеки. <p>У повсякденному житті:</p> <ul style="list-style-type: none"> • у спілкуванні з близькими – краще розуміти емоційні реакції інших, пов’язані з травматичним досвідом, поважати межі та не тиснути на людину; • у складних життєвих ситуаціях – реагувати більш усвідомлено на стрес, кризи та конфлікти; • у батьківстві та сімейних стосунках – створювати відчуття безпеки, стабільності та передбачуваності; • у самопідтримці – помічати ознаки власного перевантаження, запобігати емоційному виснаженню та вторинній травматизації. <p>У соціальному та громадському контексті:</p> <ul style="list-style-type: none"> • робота з вразливими групами – взаємодіяти з людьми з травматичним досвідом без стигматизації та повторного травмування; • участь у соціальних ініціативах – впроваджувати травма-інформований підхід у проєктах допомоги та підтримки; • побудова безпечного середовища – сприяти формуванню культури поваги, етичності та психологічної безпеки в організаціях і спільнотах. <p>Таким чином, основи травмофокусованого консультування є практичним інструментом, що допомагає відповідально працювати з людською вразливістю, підвищувати якість професійної допомоги та будувати більш чутливі й безпечні взаємини у різних сферах життя.</p>
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, презентаційні матеріали до лекцій, методичні вказівки до проведення семінарських занять та самостійної роботи.
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПРОБЛЕМИ НЕСВІДОМОГО	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс, осінній/весняний семестр
Обсяг	4 кредити ЕКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Що буде вивчатися	Проблема несвідомого у психоаналітичній філософії, досягнення людиною гармонійного розвитку, самоактуалізація, соціалізація особистості за складних умов сучасного світу.
Чому це цікаво/треба вивчати	Тому що дисципліна «Філософська інтерпретація проблеми несвідомого» розглядає одну з найвпливовіших філософських течій ХХ століття – психоаналітичну філософію, центральною ідеєю якої є проблема несвідомого та його вплив на духовне життя людини.
Чому можна навчитися (результати навчання)	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність виявляти зв'язки між зовнішнім та внутрішнім світом людини; - Здатність аналізувати історико-філософські проблеми, пов'язані з розумінням природи людської психіки, - Здатність застосовувати методологічні засади для нового підходу до вивчення психології буття людини; - Здатність аналізувати функціонування людської психіки, її структури у різних концепціях фрейдизму та неофрейдизму, а також інтерпретацію несвідомого та його ролі у поведінці, мотивації та діяльності особистості; - Здатність суміщати психоаналітичний метод дослідження людини з філософсько-антропологічним, екзистенціалістським, феноменологічним, персоналістським, структуралістським, герменевтичним баченням буття людини у світі.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Вивчення дисципліни сформує здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в різних сферах суспільної діяльності, в тому числі у фаховій практичній діяльності, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає формування комплексного уявлення про природу людини, як соціальну так і біологічну на стику кількох наук: філософії, психології, фізіології, нейрофізіології, біології.
Інформаційне забезпечення	Силабус, навчально-методичний комплекс
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

ФІЛОСОФСЬКЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ	
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра філософії ФСП
Можливі обмеження	Без обмежень
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Спеціальності, для яких адаптована дисципліна	I 10 Соціальна робота та консультування
Форма навчання	Денна, заочна
Курс, семестр	2 курс, осінній (третій) семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС – 120 годин
Мова викладання	Українська
Вимоги до початку вивчення дисципліни	Вибіркова дисципліна тісно пов'язана з іншими навчальними дисциплінами загальної та професійної підготовки
Що буде вивчатися	Основною метою навчальної дисципліни є розвиток і опанування експертних навичок філософської практики допомоги шляхом діалогічних комунікативних практик, реалізації безпечного та екологічного простору філософського спілкування через мистецтво запитування, розвиток когнітивних компетенцій, інтелектуальної гнучкості, дисципліни мислення та уважного мислення, адекватного сприймання та об'єктивної оцінки інформації, формулювання аргументованих суджень, генерування та презентації нових ідей
Чому це цікаво / треба вивчати	Вивчення даного освітнього компоненту дозволить здобувачам оволодіти технологією і основними моделями філософського консультування, як методу скоординованого надання допомоги та підтримки людям, які опинилися в складних життєвих обставинах, що сприятиме ефективному розв'язанню особистих, психо-соціальних проблем клієнтів та покращенню якості їх життя.
Чому можна навчитися	Зміст курсу спрямовано на оволодіння методикою філософського консультування, розробці плану дій і допомозі у розв'язанні проблем клієнта, вмінню координувати ресурси і обирати рішення для досягнення життєвої мети, а також вмінню відстежувати та оцінювати результати власних дій та вчинків, пізнавати себе. Здобувачі в ході курсу зможуть засвоїти покроковий алгоритм діяльності практичного філософа-консультанта, а саме сформувати компетентності і навички щодо: - усвідомлення своєї ролі у розв'язанні соціальних проблем і підтримки людини у складних життєвих обставинах; - навчання філософському діалогу як методу та інструменту допомоги; - розкриття терапевтичного потенціалу мислення як творчого процесу; - поглиблення уявлення про комунікацію та діалог; - опанування техніками ведення раціонального діалогу; - тренування навичок ведення філософського діалогу як інструменту взаємності та порозуміння.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями	Набуті здобувачами компетентності сприятимуть скоординованому наданню допомоги та підтримки людям, які опинилися в складних життєвих обставинах та покращенню якості їх життя, їх ресурсності та стійкості.
Інформаційне забезпечення дисципліни	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=8470
Семестровий контроль	Залік

ЦИФРОВІ СЕРВІСИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	
Рівень ВО	Третій (освітньо-науковий)
Курс	2 курс
Обсяг	4 кредити ЕКТС
Мова викладання	Українська
Кафедра	Філософії ФСП
Вимоги до початку вивчення	Знання в межах програми бакалаврської підготовки та загальних дисциплін гуманітарного циклу, які вивчаються на першому курсі в першому семестрі магістерської підготовки
Що буде вивчатися	Сучасні інформаційні цифрові технології, цифрові сервіси; інструментарій веб-програмування та адміністрування; різні формати документів; збір, формування, аналіз даних.
Чому це цікаво/ треба вивчати	Вивчення дисципліни дає можливість отримати знання про сучасні інформаційні цифрові технології, цифрові сервіси; веб-програмування, різні формати документів; аналіз даних, що сприяє розвитку особистості бути цифровим громадянином з базовим/просунутим рівнем цифрової грамотності.
Чому можна навчитися (результати навчання)	Організувати налаштування сервісів Google для спільної роботи під час розв'язання завдань. Застосовувати інструментарій веб-програмування та адміністрування, в тому числі прикладних мов проектування та програмування сайтів для вирішення професійних задач. Здійснювати автоматичний збір даних в Інтернеті, автоматизацію роботи з різними форматами документів, створення та розміщення інтерактивних діаграм на власних веб-ресурсах. Використовувати веб-сервіси Google (в тому числі інструментарій розробника) для збору, формування, аналізу та інтерактивної візуалізації даних.
Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)	Здатність використовувати різні функціональні можливості сервісів Google. Здатність використовувати інструментарій автоматизації задач (в тому числі збору, аналізу та розміщення даних в Інтернеті). Здатність використання цифрових сервісів під час навчання та професійної діяльності.
Інформаційне забезпечення	Силабус, дистанційний курс на платформі Сікорський
Форма проведення занять	Лекції, семінарські заняття
Семестровий контроль	Залік

HISTORICAL SOCIOLOGY OF GLOBAL CONFLICTS	
Level of Higher Education	PhD
Semester	3
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Sociology Department, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Doctor of Sociological Sciences Myroslava Kukhta
Prerequisites	Knowledge of political science, classical and modern sociological theories, social theories of modernity and modernization
Issues to be covered within the course / What will be studied	<ul style="list-style-type: none"> • What is a global conflict?; • Causes of global conflict; • Relationship between economic imperatives and personal leadership in global conflicts; • Military technologies, the state and social structures; • Global conflicts in history.
Why should it be studied / Why is it interesting?	There have been conflicts that have reshaped the global balance powers. They also boost the development of technologies and alter the social as well as political structures. Well-know Friedrich Engels' prophesy pertinently described the consistencies of a future global conflict in Europe. We will be looking through such lenses at conflicts that have been game changers. One Hundred Years' War, Thirty Years War, Seven Years War, American War of Independence, French Revolutionary and Napoleonic Wars, World Wars of the twentieth century, anti-colonial struggles, global war on terror — all this conflict have affected lives of uncountable people, social groups and states. They have changed our lifestyles and structures of societies. They have often been a catalyst of revolutionary changes and heralded the dawn of new epoch.
Learning outcomes	<p>Knowledge of</p> <ul style="list-style-type: none"> * The major global conflicts in history; * how military conflicts shape societies; * to state and the military power or the state and the soldier; * military conflicts and the birth of modern state . <p>Skills</p> <ul style="list-style-type: none"> * To make use of the theoretical and historical knowledge to analyze global conflicts; * To assess the validity of existing sociological approaches to explanation of global conflicts; * To identify and analyze causes and consequences of of major global conflicts; <p>Experience</p> <ul style="list-style-type: none"> * Group discussions on major global conflicts: history and present; * Analysis of major paradigms explaining global conflicts and their impact on social transformations as well as presenting results of these inquiries; * Application of the major concepts of the sociological theorizing on global conflicts to the analysis of the contemporary conflicts.
Competences and their practical use	Students will develop the ability to identify continuity and discontinuity in global conflicts as well as their impact on global modernities.
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, moodle.
Forms of classes	Lectons, seminars, discussions
Final semester control	Exam

CRITICAL THEORY OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE	
Level of Higher Education	PhD
Semester	3 /4
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Department of Philosophy, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Ph.D., Associate Professor Mstyslav Kazakov
Prerequisites	There are no rigorous and compulsory demands, although it is presupposed that the best results in learning and mastering the course content are achieved by previous knowledge obtained through learning of such educational components, as "Introduction to Philosophy," "Ethics of Artificial Intelligence," "Critical Theory," "Logic," and "Philosophical Foundations of Scientific Cognition." Additional advantage would be knowledge in Python, or essential understanding on "read only" level of Python and JavaScript.
Issues to be covered within the course / What will be studied	A transdisciplinary inquiry into critical thinking and investigation of modern AI systems, particularly: enchantment (common-sense perception as manifested image) and disenchantment (scientific and actual functional properties and characteristic features) in modern AI; philosophical underpinnings of AI technology; philosophical views on the nature of AI in general, and with regard to its relation (or its absence) to mind, consciousness, of human and inhuman entities; social implications of AI in the age of late capitalism; an overview of currently existing critical-theoretical frameworks and approaches in AI research; logical fallacies and rhetorics of discourse on AI; political and military engagements of AI systems: from Dartmouth Workshop to nowadays.
Why should it be studied / Why is it interesting?	The extent to which modern Artificial Intelligence systems are deployed and implemented for use in both private life and on working places, is instantly growing in both number (of jobs, individuals, etc.) and in depth (the degree of integration of one's daily or working routines with AI services). The number of opportunities grows with them. What is effectively downplayed today by AI ethicists, policymakers, engineers, and researchers, is the social, political and global economic implications of their use. On the one hand, AI industry is not really different from other domains of postindustrial capitalism (labor force exploitation, resources extraction, soil pollution); on the other hand, it introduces new risks and raises stakes for those which existed previously (privacy concerns, deepfakes and other impersonations, digital heritage of the deceased, etc.). To address all these issues properly, a critical theoretical framework of AI understanding and research is needed, the one which would engage into these implications without risk of falling into another form of "AI-doomerism."
Learning outcomes	<ul style="list-style-type: none"> - having a proper view on the nature and functions of modern AI systems, detached from marketing claims and speculations; - deconstructing the isomorphisms and structural heterogeneities existing between algorithmic processing architectures and organic cognitive substrates, interrogating the validity of 'intelligence' as a trans-systemic category.; - a critique of contemporary normative frameworks within AI governance, identifying epistemic blind spots regarding power asymmetries and performative compliance mechanisms (i.e., 'ethics-washing'); - learning the history of AI technologies enabling its less distorted comprehension as an interplay of forces, agendas, odds and ends between nation-states, intelligence services, military and technological applied research rather than detached, academia-only, image of it that we have today; - usage of AI services outside the big tech monopoly, less concerning ethically, open-weight models for local use, as well as public AI alternatives to private deployments of any kind; - comprehension of the physical infrastructure underlying digital abstraction, including energy consumption metrics, rare earth mineral extraction dependencies, and the spatial politics of data center locations; - differentiation and identification of relevant AI risks and threats and the most common practices of mitigation of the AI risks, real and speculative solutions; - engagement into ethical debates and social implications, and learning of defensive practices against malicious use of AI products; - analysis of the temporalities inherent in machine learning pipelines—from training latency to inference drift—and their implications for real-time decision-making systems within critical infrastructure sectors

Competences and their practical use	<p>The intersection of critical thinking aligned with practical and theoretical insights concerning modern AI allows, among other things:</p> <ul style="list-style-type: none"> - to perform high-fidelity critical assessments of Big Tech discursive strategies regarding cutting-edge developments using established frameworks for detecting obfuscation within technical specifications; - to operationalize tools designed for the analysis of ethical, ecological, and socio-political dimensions related to responsible deployment, ensuring non-discriminative outcomes through algorithmic auditing methodologies; - to implement robust AI governance and data stewardship frameworks that function dynamically in practice, demarcating them from empty formal proclamations or performative legalism ("laws against laughing"); - identify latent vectors of malicious intent within specific risk architectures and execute immediate mitigation measures to neutralize threats on the spot prior to deployment escalation; - utilize an adaptive, resilient critical framework to mediate interdisciplinary research into AI risks between technical practitioners, policy-makers, and civil society stakeholders; - craft procedural protocols that ensure developer products are structurally incapable of being repurposed by adversarial actors for oppressive surveillance or inhumane application (Red-Teaming Design); - draft legislative proposals or regulatory impact assessments bridging technical feasibility with legal enforceability, ensuring that theoretical critical insights translate into binding juridical frameworks.
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, Google Classroom.
Forms of classes	Lectures, seminars, discussions
Final semester control	Exam

ETHICS OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE	
Level of Higher Education	PhD
Semester	3/ 4
ECTS	4 credits
Language of Instruction	English
Department	Department of Philosophy, Faculty of Sociology and Law
Instructor	Ph.D., Associate Professor Mstyslav Kazakov
Prerequisites	No mandatory courses completion is necessary, however, for the best results in mastering the course, it is strongly recommended to have at least one of the following educational components completed: "Critical Theory of Artificial Intelligence," "Logic," "Philosophical Foundations of Scientific Cognition." Additional advantage would be knowledge in Python, or essential understanding on "read only" level of Python and JavaScript.
Issues to be covered within the course / What will be studied	Philosophical research of the ethical dimensions of modern AI systems, the relations between ethics of AI and other industries and activities ethics (data ethics, technology ethics) and philosophies (philosophy of technology), implications of AI in use: from the fundamental deconstruction of the meaning of the concepts "artificial" and "intelligence" in the humanities, technology and STEM spectrums, to intersections between computer sciences and philosophy, theology, history, literature, applied industry and production. Additionally, the course learning goal is to cultivate critical and adaptive thinking about AI, from model architectures monoculture, to the quandaries of design in decision-making systems, deployment of the acquired knowledge and skills within the frameworks of social, public and ethical responsibility through a wide range of actions, decisions, approaches, tactics and strategies
Why should it be studied / Why is it interesting?	Over the past decade, artificial intelligence (AI) technologies have been advancing enormously, becoming the key fabric that makes up our socio-historical reality. Reality, in its turn, physical, social, or historical, is not only a givenness of something, but also risks, challenges, and threats. A fairly big share of these problems has something to do with ethics. Hence, the rise of AI Ethics which, in terms of number of accepted publications on arXiv alone, has seen three times more of them in 2025 than in 2024. Yet, quantity is not the same as quality, and the major part of research in Ethics of AI is far from satisfactory, or even sufficiently covering the key problems. The ethicists in AI paradoxically afraid to take on responsibility for their framework and implications of these frameworks putting in effect, which is why most part of their claims and frameworks is reducible to descriptive and "checklist" claims, but no normative outcomes is yielded at the end of the day. This intersects with "engineering culture" detachment of developers in IT industry in general from the products they create, particularly from the malicious practices of their use. But technology has never been neutral, and Artificial Intelligence so far is not a sapient entity, but merely this: the technology.
Learning outcomes	<ul style="list-style-type: none"> - to acquire the capacity to critically deconstruct and evaluate the socio-political ramifications of AI automation across high-stake domains (legislative frameworks, military doctrine, logistical networks, pedagogical structures, artistic production, scientific epistemology, and political discourse), moving beyond instrumentalist assessments toward an understanding of these systems as agents that reconfigure power dynamics and ontological categories; - to master and successfully implement transdisciplinary approach to AI research and ethical assessment, allowing, among other things, to demarcate and properly address the real challenges posed by AI exploitation in the social and individual spheres; - cultivate advanced skills for engaging in rigorous speculative discourse regarding "Post-Narrow" AI implementations, utilizing thought experiments and scenario planning to map potential trajectories of Artificial General Intelligence (AGI) independent of current technological determinism; - comprehensive critical literacy and sophisticated conceptual mapping, knowledge, skills, and abilities to engage in speculative discussions and research on future AI implementations beyond "narrow" AI; - to deepen the theoretical underpinning and ensure distinctiveness from standard compliance-based ethics training; - to gain new insights regarding structural violence and decolonial perspectives on algorithmic governance; - to establish a sophisticated understanding of AGI and Superintelligence not strictly through the binary lens of "existential risk mitigation versus utopian solution," but primarily as contingent, speculative constructs that are inextricably bound to human limits and constraints; specifically,

	analyzing these technologies as extensions of anthropocentric biases where technical failures often mirror fundamental sociological pathologies.
Competences and their practical use	<ul style="list-style-type: none"> - to synthesize and generate novel theoretical knowledge, conceptual models, and falsifiable hypotheses regarding long-term moral dilemmas intrinsic to the AI industry's lifecycle (from research inception to decommissioning), contributing original insights that expand the boundaries of normative ethical theory in computing contexts; - to lead, organize, and actively participate within high-level theoretical debates, expert working groups, and multi-stakeholder forums designed to address pragmatic implementation issues related to "narrow AI," facilitating consensus building between technical developers, policymakers, and civil society representatives regarding risk tolerance thresholds; - to critically audit existing toolkits for AI risks (e.g., red-teaming frameworks, impact assessments) and modify or develop new procedural mechanisms tailored to specific contextual vulnerabilities that standard compliance checklists fail to capture due to the rapidity of technological iteration; - to function effectively within hybrid governance units comprising existing regulatory bodies and emerging international consortia (e.g., OECD AI Principles, EU High-Level Expert Groups), bridging the gap between abstract ethical principles and concrete operational policy directives across national jurisdictions; - to contribute to the drafting of robust AI legislation and serve on independent ethical oversight boards within governmental entities or non-governmental organizations (NGOs) that possess mandate-shaping capabilities, ensuring that both broad international normative standards and narrow professional domain-specific regulations are codified with sufficient nuance to accommodate technological heterogeneity; - to apply theoretical knowledge of human bias propagation by conducting independent algorithmic audits for private corporations or public institutions, translating complex technical black-box behaviors into actionable legal liabilities and ethical imperatives that demand transparency without compromising intellectual property rights essential for innovation (balancing secrecy with accountability);
Information support	Syllabus, working program of the course, teaching manuals, Google Classroom
Forms of classes	Lectures, seminars, discussions
Final semester control	Exam